

## Zaznavanje in prepoznavanje mest

Podoba mest pomembno vpliva na prepoznavnost mest in njihovo zaznavanje. V tokratni številki revije *Urbani izziv* avtorji prispevkov ugotavljajo, kaj določa prepoznavnost mest, kako ljudje zaznavajo mestni prostor in kako je mogoče oblikovati podobo mest, da bi bila ta prepoznavna in bi vzbujala pozitivne zaznave.

Andrej Pompe izhaja iz spoznanja, da nobeno od mest ne bi bilo pomembna in močna znamka, če ne bi bilo v njem prepoznavnih, edinstvenih in značilnih elementov urbanizma, ki delajo mesta unikatna. Ugotavlja, da urbanizem s kvalitativnimi rešitvami sooblikuje znamko mesta in da se kriteriji, ki to dokazujejo, skladajo s kvalitativnimi kriteriji tržne znamke. Pozitivne posledice razumevanja povezanosti obeh področij so po njegovem mnenju dolgoročne ter omogočajo oblikovanje prepoznavnega, konsistentnega in déležnikom prijaznega slovesa mesta. V drugem članku Aidan Cerar razmišlja o potencialu kontributivne participacije. V urbanizmu in razvoju metod vključevanja javnosti v urejanje prostora naj bi bila vrzel med odločevalci in načrtovalci na eni strani in lokalnimi prebivalci na drugi še vedno pogost spremljevalec urejanja prostora. Avtor opaža, da je večji del pozornosti namenjen primerom participacije v urejanju prostora, ki pomenijo odziv na določen načrt ali poseg, precej manj te pa je namenjene participativnim praksam, ki temeljijo na pobudi in iskanju novih vsebin za premalo izkoriščene oziroma degradirane prostore. Iz članka izhaja priporočilo, da je treba na sistemski ravni olajšati možnosti participacije v iskanju novih vsebin za premalo izkoriščene prostore, saj naj bi bilo v recesiji teh prostorov več, zapleten in nepredvidljiv sistem pa po avtorjevem mnenju odvrne mnoge ustvarjalne pobude. Nataša Bratina Jurkovič v tretjem članku preučuje zaznavanje, doživljanje in uporabo javnega odprtega prostora prebivalcev v stanovanjskih soseskah mest. Javni odprti prostor z zelenimi površinami v mestih po njenem mnenju omogoča prebivalcem višjo kakovost bivanja. Zato so doživljanje, vedénje in uporaba odprtega prostora prebivalcev v mestih pomemben vir informacij za prostorsko načrtovanje. Izsledki avtoričine raziskave kažejo, da ljudje sosesko, v kateri bivajo, večinoma zaznavajo kot območje okrog svojega doma, v katerem se poznajo in družijo s sosedi. Dejavniki, ki sprožajo zadovoljstvo prebivalcev, so vzdrževane zelene površine v bližini doma, parki z drevesi in raznoliko programsko vsebino, drevoredi, povezava zelenih površin v sistem, možnost uporabe površin za rekreacijo in šport ter urbane opreme za počitek in igro. Po mnenju Simona Rankla, avtorja četrtega članka, bo prihodnja osvetlitev na podlagi polprevodniških virov svetlobe spremenila nočno podobo mest. Gre za prvi primer raziskave prihodnje osvetlitve na podlagi LED- in OLED-virov svetlobe in njenega vpliva na nočno podobo mesta. Avtor preučí, ali bi njihova prihodnja uporaba v splošni zunanji razsvetljavi pozitivno vplivala na človekovo sprejemanje tako osvetljenega urbanega prostora. Rezultati kažejo, da bi predlagane možnosti uporabe polprevodniških svetil pri večini obravnavanih lokacij v mestu v splošnem pozitivno vplivale na mnenje o podobi tako osvetljenega urbanega prostora. Preudarno načrtovanje, ki upošteva dejavnike različnih področij urbane osvetlitve, je po mnenju avtorja predpogoj za ustvarjanje trajnostnih rešitev mestne razsvetljave, s katerimi bi lahko povečali pozitivne učinke novih tehnologij svetil na mesta in njihove uporabnike in zmanjšali negativne, ob tem pa hkrati pripomogli k oblikovanju prihodnje nočne podobe mest.

Upam, da boste v tej številki našli vsebine, ki vas zanimajo in so dovolj izzivalne za branje. Prijetno prebiranje *Urbanega izziva!*